

УДК 338.24:352.1

Панухник Я.Г.

*Тернопільський національний технічний університет
імені Івана Пулюя*

ОСНОВНІ БАР'ЄРИ МОДЕРНІЗАЦІЇ ТЕХНОЛОГІЙ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ У МУНІЦИПАЛЬНІЙ ЕКОНОМІЧНІЙ СИСТЕМІ: ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНИЙ АСПЕКТ

Анотація. Досліджено основні бар'єри модернізації технологій управління підприємствами в муніципальній економічній системі, серед яких виділено фактор інституційного середовища. Запропоновано етапи аналізування стану фінансових ресурсів підприємства на основі фінансово-економічної оцінки показників, що відображають фінансову ситуацію власних і залучених коштів.

Виникнення адміністративної школи пов'язане з ім'ям Анрі Файоля (1825-1925). У праці «Загальне та промислове управління» вчений представив сферу діяльності організації у вигляді шести напрямків (рис. 1).

Серед вищезазначених напрямів, основною функцією управління А. Файоль вважав адміністрування.

У цілому, класична теорія відіграла вирішальну роль у виявленні способів раціональної організації виробництва та підвищення його ефективності. Саме в даній теорії було вперше висвітлено питання про дві функції управління, пов'язані, з одного боку, з регуляцією психологічного процесу, а з іншого – з регуляцією людської діяльності. Разом з тим обмеження аналізу організації роботи тільки директивними функціями спонукало до пошуку нових джерел підвищення продуктивності праці та нових засобів регуляції людської поведінки. Це пояснювалося тим, що наприкінці 20-х –

початку 30-х років ХХ ст. у США розгорнулась жорстока економічна криза, яка перейшла в глибоку депресію [1].

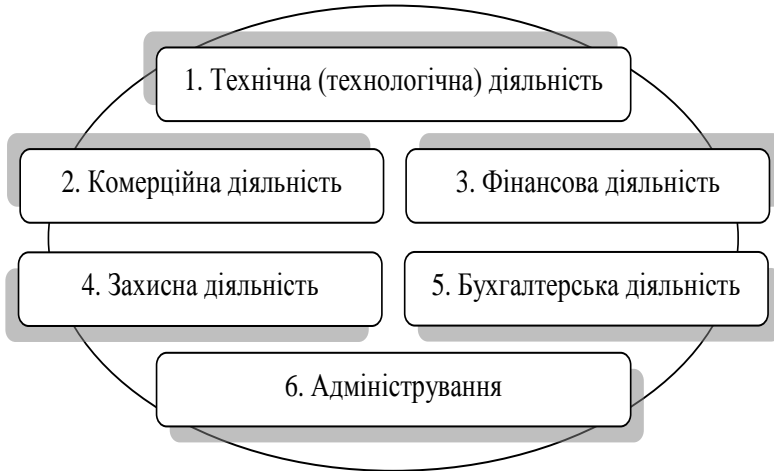

Рис. 1. Основні напрями діяльності організації
за А. Файолем [1]

Проте, основні положення, інтерпретовані в управлінському аспекті адміністративної школи менеджменту, залишаються актуальними і на даний період часу.

Сучасна економіко-політична ситуація в державі має дещо неефективний вплив на потенціал та розвиток конкурентоспроможності сучасних вітчизняних підприємств приладобудування.

Інституційне середовище визначається правовою та адміністративною інфраструктурою, у межах якої приватні підприємці, компанії та уряд у цілому взаємодіють з метою створення добробуту нації. Значущість сприятливого та справедливого інституційного середовища стала більш очевидною під час недавньої фінансово-економічної кризи. Інституції є вкрай важливими для підтримки й посилення нестабільного економічного зростання, враховуючи те, що

держава відіграє більш значущу роль на міжнародному рівні для економік багатьох країн.

Якість інституційного середовища суттєво впливає на конкурентоспроможність та економічне зростання. Вона позначається на інвестиційних рішеннях та організації виробництва, а також впливає на те, у який спосіб суспільства розподіляють вигоди й витрати щодо реалізації програм і стратегій розвитку. Наприклад, власники землі, корпоративних акцій або ж інтелектуальної власності не інвестуватимуть у свою власність, якщо їм не гарантоване право на неї.

Значення інституцій не обмежується законодавчою базою. Ставлення уряду до ринків та свобод, а також ефективність його діяльності відіграють важливу роль: занадто великий апарат і бюрократія, надмірне держрегулювання, корупція, нечесність при складанні й виконанні держзамовлень, недостатність прозорості й надійності, нездатність надавати бізнесу необхідні послуги, політична залежність судової системи призводять до значних економічних витрат та уповільнюють процес розвитку.

Незважаючи на те, що в економічній літературі увагу приділено переважно державним інститутам, приватні інститути також є важливим елементом процесу створення добробуту. Події, пов'язані з останньою глобальною економічною кризою, а також з численними корпоративними скандалами, виявили значущість стандартів бухгалтерського обліку, звітності й прозорості, які дають змогу не лише попередити шахрайство та неефективне управління, а й зберегти довіру інвесторів і споживачів [2].

Рівень розвитку інституцій в Україні та містах (Київ, Львів, Тернопіль) традиційно є стримуючим фактором для зростання конкурентоспроможності промисловості. Проте, варто відзначити той позитивний

аспект, що динаміка результатів показника ІК країни та досліджуваних регіонів є позитивною починаючи від 2011 року. Також необхідно пам'ятати, що вплив інституцій на економіку значною мірою залежить від того, на якому етапі економічного розвитку перебуває країна [3, с. 21].

Економічне зростання базується на діяльності бізнесу, який сповідує принципи чесного управління, де керівництво дотримується суворих етичних норм у відносинах із державою, іншими компаніями та громадськістю у цілому. Прозорість приватного сектору – це обов'язкова характеристика бізнесу. Її можна реалізувати шляхом дотримання відповідних стандартів, а також використовуючи практики аудиту й бухгалтерського обліку, які забезпечують своєчасний доступ до інформації [2].

Також, для вітчизняних підприємств приладобудування найбільш важливим економічним фактором для їхньої ефективної діяльності є забезпеченість фінансовими ресурсами.

Як відомо, фінансові ресурси є власними та залученими. Комплексний аналіз оцінки забезпечення власними та залученими фінансовими ресурсами можна здійснити на основі ділової активності – показників власного капіталу, які свідчать про захищеність та ефективність використання власного капіталу, а також – на основі результатів коефіцієнтів фінансової стійкості (рис. 2).

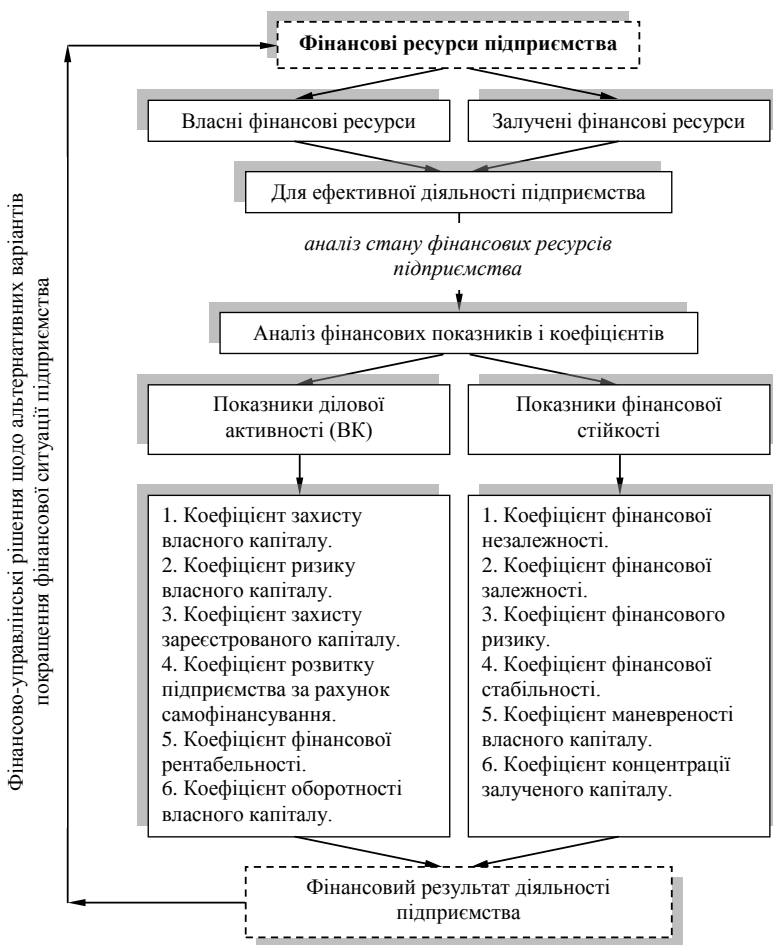

Рис. 2. Етапи аналізування стану фінансових ресурсів підприємства

До показників оцінки власного капіталу відносимо такі як:

- 1) коефіцієнт захисту власного капіталу;
- 2) коефіцієнт ризику власного капіталу;
- 3) коефіцієнт захисту зареєстрованого капіталу;

4) коефіцієнт розвитку підприємства за рахунок самофінансування;

5) коефіцієнт фінансової рентабельності;

6) коефіцієнт оборотності власного капіталу.

Показниками аналізування фінансової стійкості підприємства виступають такі, а саме:

1) коефіцієнт фінансової незалежності;

2) коефіцієнт фінансової залежності;

3) коефіцієнт фінансового ризику;

4) коефіцієнт фінансової стабільності;

5) коефіцієнт маневреності власного капіталу;

6) коефіцієнт концентрації залученого капіталу.

Дослідивши результати та здійснивши комплексну оцінку стану наявних фінансових ресурсів підприємства, дається висновок про отриманий фінансовий результат його діяльності та приймаються можливі фінансово-управлінські рішення щодо альтернативних варіантів покращення наявної фінансової ситуації досліджуваного об'єкту.

Для визначення оцінки щодо ефективності управління підприємствами приладобудування в муніципальній економічній системі необхідно, перш за все, проаналізувати стан управління на мікрорівні, тобто в середині підприємств на основі динаміки результатів фінансово-економічних показників. Крім цього, оцінюється стан управління на макрорівні на основі податкових платежів даних підприємств.

На сучасному етапі розвитку економіки України, є безліч взаємопов'язаних та взаємовпливаючих факторів фінансово-економічну діяльність вітчизняних підприємств. Для покращення даної ситуації необхідне застосування та проведення новітніх методів дослідження впливу наявних факторів.

Адже, при виявленні та дослідженні оцінки наявних показників, можна застосувати способи мінімізації їх

негативного впливу, або ж, навпаки, використати їх на користь розвитку діяльності як основні чинники модернізації технологій управління підприємством у муніципальній економічній системі.

Список використаних джерел:

1. Адміністративний підхід в управлінні / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.frontmanagement.org/fomants-1905-1.html>.

2. Фонд «Ефективне управління»: Звіт про конкурентоспроможність регіонів України 2013 / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.feg.org.ua/ua/reports/ukraine/2013>.

3. Panukhnyk I. Ranking of institutional barriers regarding management of medical equipment enterprises in municipal economic system [Електронний ресурс] / Iana Panukhnyk, Olena Panukhnyk // Соціально-економічні проблеми і держава. – 2015. – Вип. 1 (12). – С. 6-21. – Режим доступу до журналу: <http://sepd.tntu.edu.ua/images/stories/pdf/2015/15piames.pdf>.